

Smith's Kauwbonbons Mij. Smith's Chewing Sweets

Smith's Chewing Sweets is alleen interessant voor verzamelaars van kauwgumplaatjes en van kinderboekjes uit de vijftiger jaren. Smith heeft in de vijftiger jaren enkele series kauwgumplaatjes uitgebracht en één zeer gezocht ruimtevaartalbumje, "Naar de geheimzinnige maanvallei".

De N.V. Smith's Kauwbonbons Mij. werd in 1929 opgericht als dochter van de Smith's Suikerwerkfabrieken in Rotterdam. Met "kauwbonbons" werden zachte toffees bedoeld. De fabriek specialiseerde zich in toffees met vruchtensmaak. In de vijftiger jaren werden die uitgebracht in vierkante pakjes voor 5 cent die vrij populair waren, en ook met minder populaire pepermuntsmak.

Smith verhuisde in de zestiger jaren naar Weert. In 1977 ging het bedrijf op in de Van Melle groep, waar o.a. ook Verduijn in Breskens in opgegaan was. De "kauwbonbons" zijn nog steeds populair onder de merknaam "Fruitella".

Smith begon als een van de eerste Nederlandse bedrijven (of het eerste?) met de productie van de in Amerika populaire chewing gum. Het woord "kauwgum" was toen nog niet gangbaar, en het gebruik van kauwgum werd in het algemeen niet fatsoenlijk geacht. Smith bracht vierkante blokjes "indianen gum" uit voor 1 cent, met daarbij verpakt uit Amerika geïmporteerde plaatjes van indianen gedrukt op stijf karton. Na de oorlog wordt de kauwgum die door de Amerikaanse en Canadese bevrijders wordt meegebracht zeer populair en ontstaan nieuwe bedrijven zoals Maple Leaf. Smith hervatte de productie van kauwgum en de nieuwe "ballongum", en bracht die uit in vierkante pakjes voor 5 cent. Daarbij werden weer de indianenplaatjes uit de dertiger jaren gevoegd in een genummerde serie van 50 stuks. Dit werd slechts kort vervolgd met een serie vlaggen, en daarna met de inmiddels zeer populaire filmsterren. Smith brengt aanvankelijk zwart-wit plaatjes van filmsterren uit, die het moeten afleggen tegen de kleurenplaatjes van andere bedrijven. Daarom wordt al snel vervolgd met een serie kleurenplaatjes van filmsterren.

In 1957 maakt Smith de stap naar de zich aandienende ruimtevaart, waar ook Stereo en Romi zich dan op richten. De timing kon niet beter want enkele maanden later wordt de "Spoetnik" gelanceerd, de eerste satelliet die de wereld op zijn kop zet. De plaatjes zijn slechts kort verstrekt, mogelijk omdat Smith in de veronderstelling was dat het verbod op branchevreemde cadeauartikelen dat in 1957 van kracht werd ook voor plaatjes zou gelden, wat niet het geval was. Daardoor is dit boekje zeldzaam. Er was een vervolg aangekondigd, maar dat is niet verschenen.

SMCH01

Smith's Album voor plaatjes ....

Smith's Album voor plaatjes van Indianen Gum, Vlaggen Gum, Filmsterren Gum. Smith's Suikerwerkfabrieken Rotterdam, (195?)

12 tekstloze pagina's om in willekeurige volgorde 60 plaatjes op te plakken.

Suikerwerkfabriek Smith maakte sinds begin dertiger jaren al kauwgum. Na de oorlog herstelde Smith met de productie van de door de Amerikaanse en Canadese bevrijders populair geworden "chewing gum" in kleine vierkante pakjes. Daarbij werd een vierkant plaatje verpakt. Er verschenen achtereenvolgens drie series, 50 indianen, 50 vlaggen en 48 filmsterren.

De plaatjes zijn genummerd om het ruilen en het verzamelen van een hele serie te vergemakkelijken, maar ze waren niet bestemd voor een album. Kennelijk was er wel vraag naar een plakboek om de plaatjes in te bewaren, want op enig moment is er een eenvoudig boekje zonder tekst en zonder nummers bij gemaakt, waarin plaats is voor 60 plaatjes.

Mede omdat de nummers en de teksten achterop de plaatjes staan zal het boekje geen echt succes geweest zijn. Er zijn slechts enkele exemplaren van bekend en er zijn een aantal fotokopieën met lichtblauwe omslag van in omloop.

Kenmerken

Geniet boekje van ruim A5 formaat (15 x 23 cm) met slappe kaft. Het boekje bevat 3 dubbelgevouwen bladen zonder enige tekst, met op elke bladzijde 5 zwarte kaders waarin een plaatje geplakt kan worden. Als er één hele serie in geplakt wordt blijft het laatste blad dus leeg.

Gezien de teksten op de voorkant en de achterkant van de indianenplaatjes is het aannemelijk dat deze plaatjes uit Amerika afkomstig zijn.

De indianenplaatjes waren populair bij de schooljeugd. De vlaggen die daarna kwamen waren totaal niet populair, die komen dan ook weinig voor.

Daarna werd snel overgeschakeld op filmsterren in zwart-wit. Die moesten het afleggen tegen de gekleurde filmsterren van andere merken kauwgum. Daar-

om werd alsnog een serie gekleurde filmsterrenplaatjes uitgebracht. Op de achterkant werd expliciet vermeld "onze serie filmsterren in kleurenfoto". Maar deze serie kwam te laat om nog een groot succes te worden.

Filmsterrenplaatje op ware grootte.

*Indianenplaatje op ware grootte
(41 x 48 mm)*

SMCH02

Naar de geheimzinnige maanvallei. Deel 1

Naar de geheimzinnige maanvallei, Deel I. Smith's Chewing Sweets Ltd. Rotterdam – Holland, 1957

36 pagina's met 60 kleurenplaatjes om in te plakken in de tekst.

Prijs: per briefkaart met 35 cent extra porto bijgeplakt.

Op de omslag staat Deel 1, en in het voorwoord op de eerste pagina wordt een deel II aangekondigd, maar er zijn geen andere delen verschenen.

Kenmerken

Gekartonneerd oblong boekje in stripformaat, circa A5 (20 x 14 cm). Het boekje begint met een pagina voorwoord gericht aan de jeugd, waarin vermeld wordt dat het jaar 1957 in het teken van de ruimtevaart staat en dat we in de nabije toekomst met bemande raketten naar andere planeten zullen vliegen. Op de volgende pagina begint het verhaal dat ononderbroken doorloopt tot op de laatste pagina.

De hele achterkant van het boekje wordt in beslag genomen door een kleurige reclame, die is afgebeeld bij de inleiding hiervoor. Hoewel hierin wordt gesproken over "Specialist op gebied van Bubble Gum en Chewing Gum", werden de plaatjes voor dit albumje niet verstrekt bij kauwgum, maar bij de pakjes toffees die Smith aanduidde met "kauwbonbons". De plaatjes zijn slechts kort verstrekt, mogelijk omdat Smith in de veronderstelling was dat het verbod op branchevreemde cadeauartikelen dat in 1957 van kracht werd ook voor plaatjes zou gelden, wat niet het geval was. Daardoor is dit boekje zeldzaam.

De 60 plaatjes van 80 x 50 mm met witrand zijn gedrukt op stevig helderwit papier. Ze hebben geen onderschrift. Achterop de plaatjes is echter wel een onderschrift afgedrukt en het plaatjesnummer, en reclame voor het album.

Inhoud

Dit boekje bevat een echt ruimtevaartavontuur voor de jeugd. Kwalitatief doet het ver onder voor het eerste dikke ingebonden plaatjesalbum met een ruimtevaartavontuur van Romi margarine dat een jaar eerder verscheen. Het was wel bijzonder goed getimed, want enkele maanden later werd de eerste satelliet, de Spoetnik, gelanceerd.

In dit verhaal gaan drie mannen en een aap op de eerste bemande ruimtevlucht naar de maan. Daar vinden ze fossielen van prehistorische dieren en in de "geheimzinnige vallei" blijkt zuurstof en water aanwezig te zijn en planten- en dierenleven. Ze moeten vluchten als ze worden aangevallen door een zwerm agressieve spinnen en ze vertrekken hals over kop met achterlating van de aap in ruimtepak die met hun mee op stap was.

Na de heldenontvangst terug op aarde beginnen ze direct aan het plannen van de tweede reis, waarop ze ook een zak pinda's zullen meenemen voor de aap Koko die ze dan levend hopen aan te treffen.

Plaatje 3.

De drie maanreizigers hebben zich in de ruimtepakken gestoken. Alleen de plastic helmen hebben zij nog niet op. Jim controleert het vullen van de tanks, Danny telt de bagage en de professor is in druk gesprek gewikkeld met zijn assistenten ....

